

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 19C/4/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117237761
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Kuzmová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2019:6117237761.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra sudkyňou JUDr. Luciou Kuzmovou v spore žalobcu: Občianske združenie PUBLICUM IUVENE, IČO: 37 860 143, so sídlom Pri strelnici 45, 949 01 Nitra, právne zastúpený JUDr. Petrom Križanom, advokátom, IČO: 42 335 779, so sídlom Kocel'ova 2, 949 01 Nitra, proti žalovanému: Milan F., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. 1119/9, 949 01 Nitra, právne zastúpený: KOTRUSZ-BENČÍK, s.r.o., IČO: 47 237 252, so sídlom Štefánikova 57, 949 01 Nitra, o zaplatenie 5 000 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Súd konanie v časti o zaplatenie sumy vo výške 5 000 eur zastavuje.
- II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 5 000 eur od 18.9.2017 do 2.11.2017, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 2.10.2017 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného povinnosťou zaplatiť mu sumu 5 000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5 000 eur od 18.9.2017 do zaplatenia. Súčasne sa domáhal priznania náhrady trov konania.

2. Uviedol, že dňa 16.2.2016 ako postupník so žalovaným na strane postupcu uzatvoril zmluvu o postúpení pohľadávky, ktorej predmetom bolo postúpenie pohľadávky voči Slovenskej republike zastúpenej Slovenským pozemkovým fondom (ďalej len „SPF“) za nezisteného vlastníka - L. F. v súvislosti s predajom pozemku nachádzajúcim sa v k.ú. Lužianky, pôvodne zapísanom na LV č. XXXX, a to parcela č. 2544 v podiele 1/1 na základe Kúpnej zmluvy č. 05087/2015-PKZP-K40167/1500. Na základe uvedenej zmluvy o postúpení pohľadávky bola žalovanému hotovostným vkladom na účet dňa 16.2.2016 vyplatená suma 5 000 eur. Pohľadávka, ktorá bola postúpená predstavuje finančnú náhradu podľa ustanovenia § 19 ods. 8 zákona č. 180/1995 Z. z. Žiadosťou o vyplatenie finančnej čiastky z depozitu SPF zo dňa 25.5.2016 sa žalobca domáhal vyplatenia postúpenej pohľadávky, pričom k vyplateniu finančnej náhrady zo strany SPF nedošlo, pretože od 1.9.2017, t.j. od účinnosti novely č. 153/2017 Z. z. nie je zo zákona možné, aby právo na vyplatenie finančnej náhrady podľa § 19 ods. 8 zákona č. 180/1995 Z. z. bolo prevedené na tretiu osobu, pričom v súlade s ust. § 29d ods. 2 zákona č. 180/1995 Z. z. sa ustanovenia uvedeného zákona použijú aj na žiadosti podané pred účinnosťou novely. Žalobca ďalej zdôraznil, že zmluva o postúpení pohľadávky bola v čase jej podpisu uzavretá riadne a platne, zmenou zákona, ktorú žalobca nedokáže ovplyvniť, sa od 1.9.2017 stalo plnenie vyplývajúce zo zmluvy o postúpení pohľadávky nemožným. Vzhľadom na zmenu právnej úpravy vzťahujúcej sa na právny vzťah medzi stranami právny vzťah medzi stranami zanikol bez splnenia a žalovaný sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil o sumu vo výške 5 000 eur. Výzvou zo dňa 4.9.2017 doručenou

žalovanému dňa 14.9.2017 žalobca vyzval žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia, žalovaný však bezdôvodné obohatenia do podania žaloby žalobcovi nevrátil.

3. Okresný súd Banská Bystrica vydal dňa 17.10.2017 v predmetnej veci vedenej pod sp. zn. 5Up/304/2017 platobný rozkaz, ktorým žalobe v plnom rozsahu vyhovel.

4. Žalovaný podal voči platobnému rozkazu v zákonnej lehote odpor, v ktorom uviedol, že zmluvu o postúpení pohľadávky uzatvorenú medzi stranami považuje za absolútne neplatný právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom a dobrými mravmi a tiež relatívne neplatný podľa § 49a Občianskeho zákonníka pre omyl konajúcej osoby o skutočnosti, ktorá bola pre uzatvorenie zmluvy rozhodujúca. Uviedol, že ho oslovil U.. C. Košťál, advokát s ponukou poskytnutia právnych služieb v podobe zabezpečenia prejednaného novobjaveného majetku patriaceho do dedičstva po matke žalovaného, neb. Júlii F. a asistencie pri následnom odpredaji nehnuteľností, ktoré sa nachádzali v investičnom území, Mgr. C. M. udelil plnomocenstvo na zastupovanie v dedičskom konaní a pri komunikácii s SPF, zároveň so žalobcom podpísal zmluvu o postúpení pohľadávky a v deň jej podpisu mu bola vyplatená suma vo výške 5 000 eur. Žalovaný na svoju obranu uviedol, že v deň podpisu zmluvy o postúpení pohľadávky nemal vedomosť o tom, akú hodnotu má nehnuteľnosť, ktorá mala byť predmetom dedičského konania, a teda akú hodnotu mala pohľadávka, ktorá mala byť predmetom postúpenia. Hodnotu svojho majetkového práva, ktorá bola vo výške 14 180,74 eur, sa dozvedel až listu SPF zo dňa 19.7.2016. Rozdiel medzi vyplatenou odplatom za postúpenie pohľadávky a skutočnou odplatom tak je vo výške 9 180,74 eur. Žalobca ďalej poukázal na značný rozdiel medzi majetkovou hodnotou, ktorá mu bola poskytnutá ako vlatníkovi pohľadávky a hodnotou získanou advokátom uzatvárajúcim zmluvu o postúpení pohľadávky prostredníctvom žalobcu. V prípade, ak by si bol žalobca skutočne vedomý týchto skutočností, nebol by so žalobcom takú zmluvu nikdy uzavrel, pretože tu ide o zjavný nepomer vo vzájomných právach a povinnostiach medzi stranami. Predmetnú zmluvu uzavrel so žalobcom v omyle, ktorý spočíval v skutočnosti rozhodujúcej pre uskutočnenie tohto právneho úkonu v podobe nevedomosti o skutočnej hodnote postupovanej pohľadávky, a teda primeranosti protiplnenia poskytnutého za postúpenie pohľadávky. Z uvedeného dôvodu sa žalovaný domáha neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 16.2.2016 podľa § 49a Občianskeho zákonníka. Žalovaný je presvedčený, že dokumenty vypracované a predložené zo strany žalobcu a Mgr. C. M. smerovali k obchádzaniu zákona, pričom žalovaný poukázal na trestné stíhanie vo veci pokračujúceho obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona. Žalovaný dňa 5.8.2016 prostredníctvom svojho právneho zástupcu adresoval žalobcovi a tiež Mgr. Ivanovi M. oznámenie o neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky spolu s výzvou na vysporiadanie nárokov z neplatnej zmluvy, pričom predmetná zásielka bola U.. Ivanovi M. doručená dňa 9.8.2016, žalobcovi zásielka doručená nebola a bola vrátená odosielateľovi. Keďže U.. C. M. je predsedom Občianskeho združenia PUBLICUM IUVENE (žalobca), je zrejmé, že všetky skutočnosti uvedené vo výzve sa dozvedel aj žalobca. Uvedenou výzvou žalovaný vyzval U.. C. M. i žalobcu k vráteniu navzájom prijatých plnení podľa § 457 Občianskeho zákonníka, pričom ich vyzval na špecifikovanie čísla bankového účtu, na ktorý by žalobcovi mohol vrátiť peňažnú sumu 5 000 eur prijatú od žalobcu a tiež uviedol, že je pripravený uhradiť advokátovi zákonnú výšku odmeny za poskytnuté právne služby. Žalobca na uvedenú výzvu nereagoval, čím sa dostal do omeškania s poukazom na ust. § 552 Občianskeho zákonníka, kedy ako veriteľ neposkytol dlžníkovi súčinnosť potrebnú na splnenie dlhu. Dňa 14.9.2017 bola žalovanému doručená ponuka žalobcu na uzatvorenie mimosúdnej dohody spolu s výzvou na vydanie bezdôvodného obohatenia a náhrady škody, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaného zaplattenia sumy vo výške 5 000 eur z titulu bezdôvodného obohatenia, sumy vo výške 7 090,36 eur z titulu náhrady škody z nákladov súvisiacich so zabezpečením podkladov potrebných pre dedičské konanie a uplatnenie postúpenej pohľadávky u SPF a sumy 871,27 eur titulom trov právneho zastúpenia a trov konania v dedičskom konaní vedenom Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 24D/40/2016. Celkovo sa žalobca domáhal zaplattenia sumy vo výške 12 961,63 eur. Vzhľadom na vyššie uvádzané trestné stíhanie žalovaný z opatrnosti nevykonal ani čiastočnú úhradu z požadovanej sumy vo výške 5 000 eur, pretože sa obával, že žalobca by si platbu započítal voči iným nárokom uvádzaným v predmetnej výzve, ktorú neunáva. Číslo účtu žalobcu sa žalovaný dozvedel až momentom doručenia platobného rozkazu a na toto miesto dňa 31.10.2017 uhradil požadovanú sumu vo výške 5 000 eur. Podľa názoru žalovaného bola žaloba podaná predčasne, žalovaný nebol so zaplattením žalovanej sumy v omeškaní, preto rozporuje požadovaný úrok z omeškania ako aj žalobcom uplatnenú náhradu trov konania.

5. Dňa 15.12.2017 žalobca navrhol, aby súd v zmysle § 14 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní v konaní pokračoval na súde príslušnom na prejednanie veci podľa CSP, preto Okresný súd Banská Bystrica dňa 27.12.2017 postúpil vec Okresnému súdu Nitra.

6. Žalobca vo vyjadrení k odporu zo dňa 15.12.2017 vzhľadom k úhrade sumy vo výške 5 000 eur žalovaným vzal žalobu čiastočne späť, a to do výšky istiny v sume 5 000 eur. Žalobca zotrval na nároku na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5 000 eur od 18.9.2017 do 2.11.2017. Poukázal na neprávnosť argumentu žalovaného spočívajúceho v tom, že žalovaný nemohol uhradiť dlžnú sumu z dôvodu nepoznania čísla účtu žalobcu. Žalobca si uplatňuje úrok z omeškania odo dňa uplynutia ním stanovenej trojdňovej doby na zaplatenie dlhu stanovenej v jeho výzve zo dňa 4.9.2017, ktorú žalovaný prevzal dňa 14.9.2017, a teda domáha sa zaplatenia úrokov z omeškania počnúc dňom 18.9.2017. Žalobca zdôraznil, že v uvedenej výzve zo dňa 4.9.2017 je až na dvoch miestach uvedené číslo účtu žalobcu, preto tvrdenie žalovaného, že sa číslo účtu dozvedel až momentom doručenia platobného rozkazu sa nezakladá na pravde. Žalobca považuje za zavádzajúci aj argument žalovaného o obave započítania sumy 5 000 eur, pričom zdôraznil, že žalovaný má minimálne od 5.8.2016 právneho zástupcu.

7. Žalovaný v duplike zo dňa 9.3.2018 a vo vyjadrení zo dňa 29.10.2018, rovnako ako v podanom odpore argumentoval neplatnosťou zmluvy o postúpení pohľadávky, doplnil, že z formulácie ponuky na uzatvorenie mimosúdnej dohody zo dňa 4.9.2017 vyplýva, že žalobca mal záujem uzavrieť mimosúdnu dohodu len za kumulatívneho splnenia jeho podmienok, a teda zaplatenia sumy vo výške 5 000 eur, sumy vo výške 7 090,36 eur a sumy vo výške 871,27 eur, pričom žalovaný mal za to, že pokiaľ sa rozhodne prísúpiť na túto žalobcovu ponuku spôsobom, že by uskutočnil úhradu sumy vo výške 5 000 eur, bolo by toto jeho konanie vnímané ako čiastočná úhrada celkovej požadovanej sumy a ako konkludentný súhlas s dohodou prezentovanou žalobcom, čo by si žalobca následne mohol vykladať ako uznanie dlhu. Žalovaný sa platobné miesto, kam mohol poukázať sumu vo výške 5 000 eur dozvedel až momentom doručenia platobného rozkazu, preto v omeškaní so zaplatením žalovanej sumy nebol, žalobcom uplatnený nárok na úrok z omeškania a trovy právneho zastúpenia rozporuje, naopak neposkytnutím potrebnej súčinnosti žalobcu vznikli trovy právneho zastúpenia žalovaného v tomto konaní, preto sa voči žalobcovi domáha ich náhrady.

8. Vo vyjadrení zo dňa 29.10.2018 právny zástupca žalovaného ďalej poukázal na stanovisko SPF zo dňa 28.8.2018, ktoré mu bolo doručené ako odpoveď na podané žiadosti o vyplatenie peňažnej náhrady z depozitu, kde SPF uvádza, že vzhľadom na všeobecný zákaz pravej retroaktivity považuje zmluvy uzavreté pred 1.9.2017, t.j. pred nadobudnutím účinnosti novely zákona č. 180/1995 Z. z. za platné a účinné, ďalej SPF záverom stanoviska uvádza, že ohľadom požiadavky žalovaného na vyplatenie finančnej náhrady z depozitu, SPF trvá na doručení dohody o urovnaní medzi žalobcom a žalovaným alebo na doručení rozhodnutia súdu. Z citovaného stanoviska vyplýva, že okrem samotnej zmluvy o postúpení pohľadávky je potrebné SPF predložiť ďalší právny titul, ktorým je dohoda o urovnaní medzi postupcom a postupníkom. Vzhľadom na uvedené žalobca mylne uvádza, že v dôsledku zmeny právnej úpravy sa plnenie stalo nemožným, a to s poukazom na ust. § 575 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ žalobca tvrdí, že zmluva o postúpení pohľadávky nebola neplatná od počiatku, táto nezanikla ani zmenou legislatívy, a teda nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia nevznikol. Pokiaľ mal žalobca za to, že zmluva o postúpení pohľadávky bola uzavretá platne, mal vzhľadom na vyššie uvedenú požiadavku SPF vyzvať žalovaného na poskytnutie súčinnosti v podobe výzvy na uzavretie dohody o urovnaní. Žalobca to neučinil, na poskytnutie súčinnosti žalovaného nevyzval. V „ponuke na uzatvorenie mimosúdnej dohody“ zo dňa 4.9.2017 sa totiž výslovne uvádza, že žalobca vyzýva žalovaného na dohodu nie ohľadom uskutočnenia ďalšieho úkonu, ktorý mu umožní riadne si uplatniť nárok na peňažné plnenie od SPF, ale vyzýva žalovaného na dohodu o tom, že mu žalovaný uhradí žalobcom požadované nároky. Žalobca mal reálnu možnosť prekonať prekážku postupom podľa § 575 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ale bez zrejmeho dôvodu túto možnosť nevyužil a už v tomto momente považoval zmluvu o postúpení pohľadávky za zaniknutú podľa § 575 ods.1 Občianskeho zákonníka, pričom podmienky na uplatnenie tohto ustanovenia zjavne neboli naplnené.

9. Súd vec prejednal v neprítomnosti strán sporu, za prítomnosti ich právnych zástupcov a vykonal dokazovanie prednesmi právnych zástupcov strán sporu a oboznámením sa s listinnými dôkazmi tvoriacimi obsah súdneho spisu, a to žalobou, sprístupnením informácie zo strany SPF, dokladom o vklade v hotovosti na bežný účet, ponukou na uzatvorenie mimosúdnej dohody, doručenkou, zmluvou o

postúpení pohľadávky, dodatkom č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávky, žiadosťou o vyplatenie finančnej čiastky z depozitu, oznámením o postúpení pohľadávky, odporom proti platobnému rozkazu, oznámením zmeny právnej kvalifikácie skutku, oznámením o neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, podacím hárkom, potvrdením o pohybe na bežnom účte, vyjadrením žalobcu k odporu, vyjadreniami žalovaného, zápisnicou o pojednávaní pred Okresným súdom Nitra zo dňa 23.1.2019 vo veci vedenej pod sp. zn. 7Csp/74/2018 a z takto vykonaného dopkazovania zistil nasledovný skutkový stav:

10. V konaní nebolo sporné, že strany sporu uzavreli dňa 16.2.2016 zmluvu o postúpení pohľadávky, predmetom ktorej bolo odplatné postúpenie pohľadávky žalovaného (postupca) voči SR zastúpenej Slovenským pozemkovým fondom na žalobcu (postupník). Predmetná pohľadávka spočívala v nároku na vyplatenie finančnej náhrady z depozitu SPF za nezisteného vlastníka, neb. Júliu Slivkaničovú, zomr. 18.8.1995, matku žalovaného, v súvislosti s predajom pozemku nachádzajúceho sa v katastrálnom území Lužianky. V dodatku č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávky podpísaného v rovnaký deň ako zmluva o postúpení pohľadávky sa strany dojednali na odplatu za postúpenie pohľadávky vo výške 5 000 eur, pričom uvedená odplata mala byť splatná pri podpise zmluvy vkladom na bankový účet žalovaného. Zo zhodného vyjadrenia strán mal súd preukázať, že ešte v deň podpisu zmluvy o postúpení pohľadávky žalobca uhradil žalovanému dojednanú odplatu za postúpenie pohľadávky vo výške 5 000 eur.

11. Žiadosťou o vyplatenie finančnej čiastky z depozitu zo dňa 25.5.2016 adresovanou žalobcom SPF sa žalobca domáhal od SPF vyplatenia finančnej čiastky z depozitného účtu za neznámeho (resp. zomrelého) vlastníka - Júliu F., rod. G.. Žalobca k žiadosti pripojil osvedčenie o dedičstve Okresného súdu Nitra, sp. zn. 24D/40/2016 a v žiadosti vyplnil údaje o nehnuteľnostiach - malo ísť o parcely nachádzajúce sa v k.ú Lužianky, vedené ako parcely registra „C“, parcelné č. 2544, zapísané na LV č. 3569. K výplate finančnej čiastky z depozitu SPF na základe žiadosti žalobcu v jeho prospech nedošlo.

12. Z listu právneho zástupcu žalovaného zo dňa 5.8.2016 označeného ako „Oznámenie neplatnosti Zmluvy o postúpení pohľadávky, Výzva na vysporiadanie nárokov z neplatnej zmluvy“ adresovanej žalobcovi a tiež U.. C. M., advokátovi súd zistil, že žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu v tejto výzve oznamoval žalobcovi, že zmluvu o postúpení pohľadávky zo dňa 16.2.2016 považuje za neplatný právny úkon a v mene žalovaného vyzýva žalobcu ako aj Mgr. C. M. na špecifikovanie čísla bankového účtu, na ktorý môže žalovaný vrátiť žalobcovi peňažnú sumu vo výške 5 000 eur. Vzhľadom na poskytnuté právne služby mu zároveň oznamuje, že je pripravený priamo advokátovi uhradiť zákonnú odmenu za poskytnuté právne služby.

13. Z odpovede SPF na žiadosť žalobcu o poskytnutie informácie SPF zo dňa 20.6.2017 súd zistil, že SPF uvedeným listom informoval žalobcu, že pohľadávka voči Slovenskej republike, zastúpenej SPF za nezisteného vlastníka F. Júlia, rod. G. v súvislosti s predajom pozemku v k.ú. Lužianky, pôvodne zapísaný na LV č. 3569, KCN parc. č. 2544 v podiele 1/1, na základe Kúpnej zmluvy č. 05087/2015-PKZP-K40167-15.00 ku dňu 20.6.2017 vyplatená nebola.

14. Listom zo dňa 4.9.2017 žalobca žiadal žalovaného o uzavretie mimosúdnej dohody, pričom poukázal na stanovisko SPF č. SPFZ/2017/035338 zo dňa 11.4.2017, v zmysle ktorého SPF vyplatí finančnú náhradu buď na základe dohody s vlastníkom pozemku, z ktorej bude zrejmé, komu má SPF finančnú náhradu vyplatiť alebo na základe právoplatného rozhodnutia súdu. Žalobca v uvedenej písomnosti žalovanému navrhol, aby žalovaný v prvom rade vrátil žalobcovi sumu 5 000 eur, ktorá mu bola vyplatená za postúpenie pohľadávky na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 16.2.2016 a zároveň mal žalovaný uhradiť žalobcovi sumu vo výške 7 090,36 eur titulom náhrady škody za vynaložené náklady súvisiace so zabezpečením podkladov potrebných pre uplatnenie postúpenej pohľadávky a sumu vo výške 871,27 eur titulom trov právneho zastupovania a odmeny notára v dedičskom konaní vedenom Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 24D/40/2016. Spolu mal žalobca na základe predmetnej výzvy zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 12 961,63 eur, a to na účet uvedený v texte tejto výzvy. Z doručenky v spise na č.l. 17 vyplýva prevzatie výzvy žalovaným dňa 14.9.2017.

15. Žalovaný do podania žaloby žalobcovi sumu vo výške 5 000 eur nevrátil, k úhrade sumy vo výške 5 000 eur v prospech účtu žalobcu prisúbil až dňa 31.10.2017 argumentujúc, že platobné miesto sa dozvedel až po doručení platobného rozkazu.

16. Z detailu o pohybe na účte č. SK40 1100 0000 0026 1885 4381 zo dňa 31.10.2017 vyplýva, že žalovaný dňa 31.10.2017 odoslal v prospech účtu č. SK69 7500 0000 0040 0448 44530 sumu vo výške 5 000 eur. Z výpisu pohybov na účte SK69 7500 0000 0040 0448 44530 súd zistil prijatie uvedenej platby žalobcom dňa 2.11.2017.

17. Zo stanoviska SPF k žiadosti žalovaného o vyplatenie finančnej náhrady z depozitu zo dňa 28.8.2018 súd zistil, že SPF eviduje dve žiadosti o vyplatenie finančnej náhrady z depozitu, a to jednu z titulu zmluvy o postúpení pohľadávky a jednu z titulu dedičského rozhodnutia, pričom ani napriek písomnej výzve nebola fondu poskytnutá súčinnosť na plnenie finančnej náhrady. Na základe uvedeného trvá SPF na doručení buď dohody medzi žalovaným a žalobcom alebo na doručení rozhodnutia súdu.

18. Zistený skutkový stav súd posúdil podľa nižšie uvedených právnych predpisov:

19. Podľa § 524 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

20. Podľa § 525 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka postúpiť nemožno pohľadávku, ktorá zaniká najneskôr smrťou veriteľa alebo ktorej obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Postúpiť nemožno ani pohľadávku, pokiaľ nemôže byť postihnutá výkonom rozhodnutia. Ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení.

21. Podľa § 575 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka ak sa plnenie stane nemožným, povinnosť dlžníka plniť zanikne. Plnenie nie je nemožné, najmä ak ho možno uskutočniť aj za sťažených podmienok, s väčšími nákladmi alebo až po dojednanom čase.

22. Podľa § 577 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka dlžník je povinný bez zbytočného odkladu po tom, čo sa dozvie o skutočnosti, ktorá robí plnenie nemožným, oznámiť to veriteľovi, inak zodpovedá za škodu, ktorá vznikne veriteľovi tým, že nebol včas o nemožnosti upovedomený. Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je dotknuté.

23. Podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

24. Podľa § 19 ods. 8 zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom (ďalej len zák. č. 180/1995 Z. z.) v znení účinnom do 31.8.2017, ak fond alebo správca prevedie vlastníctvo k pozemkom podľa odseku 3 alebo zriadi vecné bremeno podľa odseku 5, alebo vyporiada spoluvlastníctvo podľa odseku 6 a vlastník si uplatní svoje právo, patrí mu náhrada vo výške, ktorú fond alebo správca prijal podľa cenových predpisov platných v čase uskutočnenia týchto právnych úkonov, ktorá je splatná najneskôr do dvoch rokov odo dňa uplatnenia práva.

25. Podľa § 19 ods. 8 zákona č. 180/1995 Z. z. v znení účinnom od 1.9.2017, ak fond alebo správca prevedie vlastníctvo k pozemkom podľa odseku 3 alebo zriadi vecné bremeno podľa odseku 5, alebo vyporiada spoluvlastníctvo podľa odseku 6 a vlastník si uplatní svoje právo, patrí mu náhrada vo výške, ktorú fond alebo správca prijal podľa cenových predpisov platných v čase uskutočnenia týchto právnych úkonov, ktorá je splatná najneskôr do dvoch rokov odo dňa uplatnenia práva. Náhradu podľa prvej vety nie je možné previesť na tretiu osobu.

26. Podľa § 29d ods. 2 prechodných ustanovení k úpravám účinným od 1. septembra 2017 zákona č. 180/1995 Z. z. na plnenie finančných náhrad podľa § 17 ods. 2 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1995/180/20180701.html>> a § 19 ods. 8 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1995/180/20180701.html>> prijatých fondom do 31. augusta 2017 sa po 1. septembri 2017 použijú ustanovenia tohto zákona.

27. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo

od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

28. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

29. Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom od 1.2.2013 výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

30. Podľa § 144 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) žalobca môže vziať žalobu späť.

31. Podľa § 145 ods. 1 CSP, ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví.

32. Podľa § 145 ods. 2 CSP, ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzati žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

33. Podľa § 145 ods. 3 CSP, ak je žaloba vzatá späť sčasti pred jej doručením žalovanému, koná súd o zvyšku nároku bez rozhodovania o zastavení konania v tejto časti.

34. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že medzi stranami došlo k dňa 16.2.2016 k uzavretiu zmluvy o postúpení pohľadávky, na základe ktorej žalovaný previedol na žalobcu svoju pohľadávku voči štátu - Slovenskej republike zastúpenej SPF na vyplatenie finančnej náhrady podľa § 19 ods. 8 zákona č. 180/1995 Z. z., a to za odplatu vo výške 5 000 eur, ktorú odplatu žalobca žalovanému uhradil v deň podpisu zmluvy o postúpení pohľadávky.

35. Po uzavretí predmetnej zmluvy o postúpení pohľadávky došlo s účinnosťou od 1.9.2017 k zmene právneho predpisu upravujúceho vyplácanie finančnej náhrady z depozitného účtu SPF, a to zákonom č. 153/2017 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 330/1991 <<https://www.slovlex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/330/>> Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Dňa 1.9.2017 nadobudla účinnosť novela ust. § 19 ods. 8 zákona č. 180/1995 Z. z. tak, že po 1. septembri 2017 nie je možné prevádzať finančnú náhradu vyplácanú SPF na tretiu osobu. Podľa dôvodovej správy k zákonu č. 153/2017 Z. z. bolo účelom uvedeného ustanovenia zabrániť špekuláciám a skupovaniu pozemkov pri vyplácaní finančných náhrad pri vyvlastňovaní a pri prevádzaní pozemkov Slovenského pozemkového fondu.

36. V tomto spore súd v prvom rade posudzoval právny vzťah medzi stranami, pričom ako predbežnou otázkou sa zaoberal otázkou platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 16.2.2016. Žalobca v podanej žalobe uviedol, že zmluvu o postúpení pohľadávky považuje za uzavretú riadne a platne, v súlade s právnymi predpismi platnými a účinnými v čase jej uzavretia, avšak zmenou právnych predpisov sa plnenie z uzavretej zmluvy stalo nemožným, čím záväzok zanikol, avšak právo žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia zostalo nedotknuté. Žalovaný sa od začiatku konania dovoľával neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok, s poukazom na ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka namietal absolútnu neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávok pre jej rozpor s dobrými mravmi a s poukazom na ustanovenie § 49a Občianskeho zákonníka namietal relatívnu neplatnosť zmluvy z dôvodu, že žalovaný ju mal uzavrieť v omyle, pretože nemal vedomosť o skutočnej hodnote nehnuteľnosti, ktorá mala byť predmetom dedičského konania, a teda nemal ani vedomosť o hodnote pohľadávky, ktorá mala byť predmetom postúpenia. K otázke platnosti zmlúv uzatváraných pred a po zmenách v právnych predpisov (zákon č. 180/1995 Z. z.) sa vo všeobecnosti vyjadril aj SPF, ktorý v stanovisku zo dňa 28.8.2018 uviedol, že zmluvy o postúpení pohľadávok vyplývajúce z plnenia finančnej náhrady z depozitného účtu SPF uzavreté po 1.9.2017 považuje za absolútne neplatné, avšak vzhľadom na všeobecný zákaz pravej retroaktivity považuje zmluvy uzatvorené do 31.8.2018 za platné a účinné.

37. Po preskúmaní obsahu zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 16.2.2016 s poukazom na právnu úpravu platnú v čase jej uzavretia súd vyhodnotil stranami uzavretú zmluvu o postúpení pohľadávok za platný právny úkon uzatvorený v súlade s právnymi predpismi platnými a účinnými v čase jej vzniku (podpisu). Tvrdenia žalobcu o neplatnosti zmluvy pre rozpor s dobrými mravmi súd preukázané nemal a toto nie je možné vyvodit' ani s poukazom na nepomer medzi plnením zo strany žalobcu žalovanému a hodnotou postúpenej pohľadávky. Žalovaný nespochybnil, že zmluvu riadne, slobodne a vážne podpísal a skutočnosť, že v čase jej podpisu nemal vedomosť o reálnej hodnote nehnuteľnosti, nemôže byť na ťarchu žalobcu a nemôže spôsobovať taký právny následok ako je neplatnosť zmluvy. Žalovanému pred podpisom zmluvy nič nebránilo okolnosti ohľadom ceny nehnuteľností si pozisťovať a slobodne sa rozhodnúť, či za daných okolností zmluvu uzavrie alebo nie. Zmluvu o postúpení pohľadávky nie je možné považovať za neplatný úkon ani s poukazom na ustanovenie § 40a Občianskeho zákonníka, pretože v danom prípade žalovaný v omyle nekonal, spôsob konania žalovaného možno skôr charakterizovať ako zanedbanie bežnej obozretnosti, ktorú by mal každý dodržať a pokiaľ tak neučiní, musí znášať následky svojho konania.

38. S tvrdením žalovaného, že pokiaľ žalobca považoval zmluvu za platne uzavretú, mal žalovaného vyzvať na uzavretie dohody o urovaní a takto postupom podľa ust. § 575 ods. 2 Občianskeho zákonníka mal prekonať prekážku spočívajúcu v nemožnosti plnenia, čo podľa žalovaného žalobca nikdy neučinil a bez zjavného dôvodu považoval zmluvu o postúpení pohľadávok za zaniknutú, sa súd nestotožnil. Žalobca výzvou zo dňa 4.9.2017 navrhoval žalovanému doriešenie vzájomného právneho vzťahu a vyzýval ho k uzavretiu dohody o urovaní, čo žalovaný neakceptoval, k ponuke žalobcu sa vôbec nevyjadril. Pokiaľ aj žalovaný mal za to, že navrhovaná dohoda nie je primeraná, mal na ňu aspoň reagovať, prípadne vyjadriť svoj nesúhlas s navrhovaným spôsobom vysporiadania, prípadne sám navrhnúť iný spôsob doriešenia vzájomného vzťahu. Žalovaný však zostal pasívny, a to až do doručenia platobného rozkazu, pričom po doručení platobného rozkazu žalobcovi obratom požadovanú sumu uhradil.

39. Strany sporu sa po nadobudnutí účinnosti novely zákona č. 180/1995 Z. z. nedohodli na úprave vzájomných práv a povinností, preto sa plnenie zo strany SPF, ktoré žalobca očakával na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 16.2.2016 stalo nemožným. Žalobcovi takto nepochybne vznikol voči žalovanému nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalovaný nárok žalobcu na vrátenie sumy vo výške 5 000 eur žalobcovi nerozporoval, a tým že žalovanú sumu vo výške 5 000 eur bezodkladne po vydaní platobného rozkazu aj uhradil, konkludentne súhlasil s tým, že žalobca má nárok na jej vrátenie.

40. Po vrátení sumy vo výške 5 000 eur žalobca vzal žalobu v tejto časti späť, preto súd s poukazom na ust. § 145 ods. 2 CSP konanie v tejto časti zastavil. K čiastočnému späťvzatiu došlo ešte pred prvým pojednávaním, súhlas žalovaného hoci nebol potrebný, žalovaný aj napriek tomu vyjadril a so zastavením konania súhlasil.

41. Keďže žalobca si voči žalovanému uplatnil popri nároku na vrátenie sumy vo výške 5 000 eur aj nárok na zaplatenie úrokov z omeškania, súd skúmal, či na strane žalovaného došlo k omeškaniu s plnením jeho peňažného dlhu voči žalobcovi. Žalobca si voči žalovanému uplatnil nárok na zaplatenie úrokov z omeškania počnúc dňom 18.9.2017, teda až po uplynutí žalobcom stanovenej trojdňovej lehoty na zaplatenie dlhu určenej žalobcom vo výzve zo dňa 4.9.2017, ktorú žalovaný preukázateľne prevzal dňa 14.9.2017. Úrok z omeškania žalobca vyčíslil v zákonom stanovenej sadzbe s poukazom na ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.

42. Z vykonaného dokazovania súd vyvodil záver, že nárok žalobcu na zaplatenie úroku z omeškania je dôvodný. Je nepochybné, že žalobcovi vznikol voči žalovanému nárok na vrátenie sumy vo výške 5 000 eur a túto mu žalovaný riadne a včas nevrátil. Obranu žalovaného spočívajúcu v tvrdeniach o nemožnosti vrátiť žalobcovi bezdôvodné obohatenie pre nedostatok súčinnosti žalobcu súd vyhodnotil ako účelovú. Žalovaný disponoval platobnými údajmi žalobcu už na základe jeho výzvy, ktorú riadne prevzal dňa 14.9.2017 a v ktorej je uvedené číslo účtu žalobcu hneď na dvoch miestach, a to v samotnom texte výzvy hrubými písmenami ako aj v spodnej časti výzvy spolu s ďalšími identifikačnými údajmi žalobcu. Žalovaný mal možnosť zaslať žalobcovi dlžnú sumu aj iným spôsobom, napr. prostredníctvom pošty na jeho adresu a pokiaľ mal žalovaný pochybnosti o osobe žalobcu, resp. o osobe Mgr. Ivana Košťála vzhľadom na prebiehajúce trestné stíhanie, mohol sa svojho záväzku zbaviť aj zložením sumy

bezdôvodného obohatenia do notárskej úschovy. Argument žalovaného, že dlh žalobcovi v nadväznosti jeho výzvu zo dňa 4.9.2017 nechcel uhradiť z obavy, že žalobca bude zaplatenie sumy vo výške 5 000 eur považovať za čiastočnú úhradu žalobcom požadovanej sumy vo výške spolu 12 961,63 eur súd vyhodnotil za úplne nelogický. Pokiaľ mal žalobca za to, že nie je povinný uhrádzať žalobcovi ďalšiu sumu nad rámec poskytnutej sumy vo výške 5 000 eur, táto povinnosť mu predsa nemohla vzniknúť na základe tohto, že by žalobcovi sumu vo výške 5 000 eur zaplatil. Je potrebné dodať, že žalovaný mohol prípadnej nejasnosti ohľadom platby predísť aj tým, že platbu riadne identifikuje, prípadne mu mohol zaslať písomnosť vysvetľujúcu rozsah jeho platby.

43. K uvedenému súd dodáva, že žalovaný bol právne zastúpený už najneskôr odo dňa 5.8.2016, kedy jeho právny zástupca vyzýval žalobcu k poskytnutiu súčinnosti a vysporiadaniu nárokov z uzavretej zmluvy, preto ďalšie tvrdenia žalovaného ohľadom nemožnosti dlh splniť alebo o zlom pochopení prípadnej zaslanej platby, súd s poukazom na vyššie uvedené nemohol akceptovať.

44. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd žalobcovi nárok na zaplatenie úrokov z omeškania priznal a rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku II. tohto rozhodnutia.

45. O nároku na náhradu trov konania v časti týkajúcej úrokov z omeškania súd rozhodol podľa pomeru úspechu v zmysle § 255 ods. 1 CSP. V časti priznaného nároku na úrok z omeškania bol žalobca úspešný, preto mu súd priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. V časti zastaveného konania súd o trovách konania rozhodol podľa § 256 ods. 1 CSP. Zastavenie konania súd pričítal na ťarchu žalovanému, pretože k späťvzatiu žaloby došlo až v nadväznosti na zaplatenie dlžnej sumy žalovaným, ktorý dlžnú sumu zaplatil až po podaní žaloby a doručení platobného rozkazu. Žalovaný procesne zavinil zastavenie konania, a preto je povinný nahradiť trovy konania žalobcovi. V prejednávanej veci súd nevzhladol dôvody osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali rozhodnúť o trovách konania iným spôsobom.

46. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Nitre. (§362 ods. 1 CSP)

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka tohto konania. (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.